

ע"פ 45195/05 - ע' ו' נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחויז ב חיפה

18 יולי 2019

ע"פ 45195-05 ע' ו' נגד מדינת ישראל

לפני הרכב כבוד השופטים:

רון שפירא, נשיא [אב"ד]

בטינה טאובר

עדי חן-ברק

המערער

ע' ו'

ע"י ב"כ עו"ד וופא זועבי פאהום

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

הודעת ערעור מיום 19/5/20 על פסק דין של בית משפט השלום בחדרה (כב' השופט גנות), מיום 19/3/28, בתיק פלילי 13-05-61009.

פסק דין

השופט עדי חן ברק

ערעור הנאשם על פסק דין של בית המשפט השלום בחיפה (כב' השופט משה גינות), אשר ניתן ביום 19/3/28 בת"פ 13-05-61009. במהלך שמיעת טיעוני הצדדים בפניו חזר בו המערער מהערעור ביחס להכרעת הדיון, וצמצם הערעור ביחס לגזר הדיון בלבד.

א. פירוט האישומים והכרעת בית המשפט קמא:

1. ביום 11/6/18 הורשע המערער, לאחר שמייעת ראיות, בביצוע עבירות של תקיפת קטין הגורמת חבלה ממשית - עבירה לפי סעיף 368(ב)(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), תקיפות שונות - עבירה לפי סעיף 382(ב)(2)+ 379 לחוק העונשין, קליטת שוא - עבירה לפי סעיף 377 לחוק העונשין, איוםים - עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, הדחה בחקירה - עבירה לפי סעיף 245(ב) לחוק העונשין, ושיבוש מהלכי משפט - עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

2. בתו של המערער, ילידת 00.00.1996 (להלן: "המתלוננת"), הייתה נcona למועד הרלוונטי לכתב האישום קטינה אשר הtgtgorrah יחד עם אביה המערער בביתו שבג'ת. בשנת 2011 נפטרה אימה של המתלוננת, שהייתה אשתו הראשונה של המערער, ממלחת הסרטן, והמערער נותר לבדו עם 5 ילדים.

המתלוננת הינה בתו הבכורה שהייתה במועדים הרלבנטיים לכתב האישום בת 17.

3. העברות בהן הורשע המערער בוצעו על רקע התנגדותו לקשר שהתקיים בין בוחר מכפר סמוך - להלן: "ש.א.". נטען כי המתלוננת נהגה לשוחח עם ש.א. (יליד 1994) בראשת החברתי פיסבוק בתקופה מחלת אמה. המערער, כאמור, התנגד לקשר בין השניהם, ובעקבות התקנות זו ניתקה המתלוננת את הקשר עם ש.א.

4. ביום 30.4.13 סמוך לשעה 00:19 עבר ש.א. עם רכבו סמוך לביתו של המערער. משחובין בו המערער, נסע אחריו, ולאחר מכן חזר המערער לביתו.

זמן קצר לאחר מכן תפס המערער את המתלוננת בשערות ראהה, גירר אותה בחזקה לקומת השלישית של הבית והראה לה את צילומי מצלמת האבטחה המותקנת בחזית הבית. המתלוננת טענה כי אינה מזהה את ש.א. והחלה לבכות. המערער חנק אותה בשתי ידייו, הרימה באוויר באופן שלא יכול היה להיטה לנשומ עד שהתעלפה. לאחר מכן שף המערער על הקטינה מים על מנת להעירה.

כשהמתלוננת התעוררה מהטלפון, איים עלייה המערער בכך שאמר לה שיש בכוונו לחת אותה ל"אדמה שלו על מנת שתתמות ב חממות". בהמשך, תפס הנאשם את המתלוננת שוב בשערות ראהה וגרר אותה במדרגות הבית. המתלוננת שהתנגדה, נאחזה במעקה המדרגות או אז היכה המערער את המתלוננת עם כבל מחשב על ידה ובטנה.

בהמשך גירר המערער את המתלוננת לטור מקלחת בקומת השניה של הבית, ונעל את הדלת. זמן קצר לאחר מכן העביר המערער את המתלוננת למקלחת שנייה בקומת השניה, ונעל עליה שוב את הדלת, שם כלא אותה המערער עד לשעה 3:00 בלילה. בשעה זו החלה המתלוננת לצעק ולדפק על הדלת על מנת שיפתחו לה. המערער פתח את הדלת והמתלוננת ברוחה לחדרה ונשכבה על מיטתה.

כעבור כשעה וחצי הגיע המערער לחדרה של המתלוננת, גירר אותה שוב לאותה המקלחת בקומת השלישית בבית ושוב נעל עליה את הדלת. סמוך לשעה 12:00 הביא המערער למotelוננת אוכל מיד אח"כ נעל עליה את הדלת. המערער המשיך ונעל את המתלוננת במקלחת עד השעה 21:00 של יום 13.1.5. במשך אותו הזמן, מידי פעם המערער היה פותח את דלת המקלחת, מכח את המתלוננת ואומר לה שלא מגע לה לישון, וכי יוצא אותה מהבית "משוגעת".

כתוצאה מהתקיפה נחבלה המתלוננת ונגרמו לה סימנים כחולים על ידה השמאלית ועל בטנה.

למחרת ביום 13.5.2013, ליווה המערער את המתלוננת לבית הספר ואיים עליה שלא תחולן ולא תספר על מעשיו.

5. יzion כי המערער הודה בחלק מעבודות כתב האישום. כך למשל, הודה כי נעל את המתלוננת בחדר האמבטיה עד אחרי חצוץ, והודה בקר שדחף אותה. המערער הורשע כאמור לעיל בהכרעת דין מפורשת וארככה שננתנה לאחר שמייעת ראיות. ערעור זה מתמקד בשאלת העונש בלבד זאת לאחר שהמערער חזר בו מטענותיו ביחס להרשעה.

6. במסגרת ההליך שהתנהל בבית המשפט קמא הופנה המערער למסקירת שירות מב奸. מתחסיקר

שירות המבחן מיום 18/11/2012 עליה כי המערער בן 50 שנים, אב לשמונה ילדים (כולל המתלוננת), חמישה

ילדים מנישואיו הראשונים בגלאי 15-23 ושלושה ילדים מנישואיו השניים בגלאי שנה עד 6, מנהל עסק של חברות.

צוין כי המערער השתלב בקבוצה טיפולית בתחום של אלימות במשפחה והשתתפותו בקבוצה זו באופן עקבי סייעו לו לרכוש כלים להתחזות מול ילדיו. כן נקבע כי המערער חי חי משפחה יציבים והוא נעדר דפוסי התנהגות אלימים כלפי הסביבה, אם כי במרחב המשפחה מתנסה לוויסת את התנהגותו ומגיב אליהו. התרשםות שירות המבחן הייתה כי על המערער להשתתף הטיפול בתחום של אלימות הורות ונינה דחיה להגשת תסניר משלים.

7. בתסניר משלים מיום 19/2/7 צוין כי המערער שולב הטיפול קובוצתי לאבות שנגנו באלים כלפי ילדיהם, והוא לוקח חלק פעיל הטיפול ומגיע אליו באופן עקבי. כן צוין כי המערער מביע אמפתיה למצבה של המתלוננת, וכי הוא מוגיס לתהילר הטיפול. צוין כי השתתבותו של המערער הטיפול מפחיתה את הסיכון להישנות מעשים דומים. כן צוין כי המתלוננת, שהינה כיה סטודנטית לרפואה, אינה מעוניינת בקשרים קשור עם המערער.
8. שירות המבחן קבוע, לסיקום, כי יש להעידוף את הפן השיקומי-טיפולו והומלץ על הטלת צו מבחן למשך שנה וחצי, במהלךו ימשיך המערער את הטיפול בקבוצה טיפולית לאבות שנקטו באלים כלפי ילדיהם.
9. בתסניר משלים נוסף מיום 19/3/17 הודהה חשיבות השתתפותו של המערער בהילך טיפולו והומלץ לשקל שילוב ענישה של צו מבחן לצד צו של"צ בהיקף של 400 שעות למשך שנה על מנת שלא לפגוע בהמשך השתתפותו בהילך הטיפול.

ב. גור דין של בית המשפט קמא:

10. בית המשפט קמא קבע כי מעשי של המערער פגעו בערכיהם חברתיים שעוניים שמירה על שלמות הגוף מפני פגיעה פיזית ופגיעה בתחום הביטחון האיש, בפרט כאשר המעשים בוצעו בתחום התא המשפחת. מעשי האלים בהם הורשע המערער הינם חמורים ונעשה בתחום רגישה עבר המתלוננת, לאחר מות אימה. בית המשפט קמא ציין כי לא התעלם מהעובדה שאף המערער היה נתן לחצים בעקבות מות אשתו אותה סעד בתחום מחלתה, ואולם אין בכך כדי להצדיק את האלים שהפעיל המערער כלפי המתלוננת תוך ניצול לרעה של כוחו ושל תלותה בו.
11. נפסק כי בהתאם להלכות בית המשפט העליון, על מנת להילחם בתופעת האלים בתחום המשפחה יש לנתקוט בענישה מחמירה, ובתי המשפט גוזרים עונשים המבוססים על רכיב מאסר בפועל, כאשר במקרים בהם ההיבטים השיקומיים והטיפוליים משמעותיים קובעים בתם משפט שעוני המאסר בפועל ירוצו בדרך של עבודות שירות.
12. בית המשפט קמא קבע כי מתוך הענישה ההולם לכל העבירות שביצע המערער הינו בין 12-25 חודשים מאסר בפועל.

השיקולים לקוala שצינו על ידי בית המשפט קמא הם:

המעערער נטל חלק בהילך טיפולו וудין משתתף בקבוצה למניעת אלימות במשפחה; למעערער בת הסובלות

מביעות התפתחותיות; 7 מתק 8 ידיו של המערער סמכים על שולחנו; המתלוננת אינה בקשר עם המערער; עברו הפלילי של המערער אינו כבד וככל הרשעה אחת משנת 2002 בעבירות העסקת שב"ח; המערער מעולם לא ריצה עונש מסר בפועל; המערער הביע חרטה והביע רצון להתפייס עם המתלוננת; חלוף הזמן מאז ביצוע העבירות.

השיקולים לחומרה שצינו על ידי בית המשפט קמא הם:

חווארת המעשים והצורך להעביר מסר נחרץ כנגד מעשים מסוג זה; עברו הפלילי של המערער שצין לעיל; התרשםות שירות המבחן ממאפייני אישיותו של הנאשם הכללים בין היתר נתיה להגיב בתוקפנות למצווי לחץ ותשcoal, והעובדה כי המערער לא שולב בהליך טיפול, ואין בתסקיר המלצה טיפולית בעניינו.

13. בסופו של דבר קבע בית המשפט קמא כי מאחר והחל משנת 2014 כן נוטל המערער חלק באופן עקבי בקבוצה לטיפול באנשים שנקטו באלימות במשפחה, וכן השתלב באופן פעיל בטיפול קבוצתי המיעוד לאבות שנагו באלימות כלפי ילדיהם, במסגרת רוכש כלים להתחומות מול ידיו, יש להעידף את ההיבט השיקומי, ולסתות לקוala ממתחם הענישה שנקבע.

אשר על כן נגזר על המערער עונש מסר שירותה בדרך של עבודות שירות לצד מסר על תנאי ובבחן. בית המשפט קמא לא קיבל המלצה שירות המבחן לפיה יש להסתפק בעונש של של"צ וצו מבנן בלבד.

עוד נקבע כי מאחר ותיקון מס' 133 לחוק העונשין עומד להיכנס לתקוף מספר ימים לאחר מתן גזר הדין, כאשר מועד תחילת ריצוי עבודות השירות ובוואדי שסיום הימן לאחר כניסה של תיקון לתקוף, נגזרה תקופת מסר בהתאם לתיקון החדש המאפשר ריצוי מסר בפועל בגין 9 חודשים עבודות שירות.

כל העונשים שנגזרו ע"י בית המשפט קמא הם כדלקמן:

א. 9 חודשים מסר בפועל שירותו בדרך של עבודות שירות.

ב. 10 חודשים מסר על תנאי, וה坦אי שלא יעבור במשך 3 שנים כל עבירה מהעבירות בהן הורשע או כל עבירה של אלימות פיזית כלפי קטן ויורשע בה בין בתקופת התנאי ובין לאחריו.

ג. העמדת המערער תחת צו מבנן ובפיקוח קצין מבנן במשך 18 חודשים.

ד. פיצוי כספי למטלוננת בסך של 5,000 נ"ל.

ג. טענות הצדדים (בתמצית):

14. המערער טוען כי לא היה מקום לסתות מהמלצות שירות המבחן ולקבוע עונש של מסר, אלא היה מקום להעדייף ההיבט השיקומי ולהסתפק בהטלת של"צ וצו מבנן בלבד, מה גם שהיא מקום לתת משקל רב יותר לחלווף הזמן ולחוסר תכליות הענישה.

כן נטען כי ביום מתן גזר הדין היה קבוע בחוק כי מסר שיכול וירצה בעבודות שירות הינו עד 6

חודשים, ומכאן שבית המשפט לא יכול היה להטיל תקופה ממושכת יותר בת 9 חודשים כפי שנעשה.

15. המשיבה טעונה שאין מקום לסתות בגין הדין שניתן, שכן בנסיבות המקירה הקשה, העונשים שנגזרים מקרים מאד, ובית המשפט קמא הילך כברת דרך לקראת המערער.

ד. דין והכרעה:

16. הלכה פסוקה היא כי אין דרך של ערכאת הערעור להתערב בעונש שהוטל על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים מיוחדים וחיריגים בהם הייתה סטייה מדיניות הענישה המקובלת או כאשר מדובר בטעות מהותית שנפלה בגין הדין (ראה ע"פ 2358/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (ניתן ביום 21/5/2014); ע"פ 4518/12 **מדינת ישראל נ' מחמוד סראחין** (ניתן ביום 13/6/2013)).

הקרים החיריגים שהוכרו הם כאשר האיזון בין חומרת העבירות לבין שיקולים פרטניים הנוגעים לעבריין עצמו (כגון נסיבות חייו, עברו הפלילי וסיכוי השיקום) מティים את הcpf לגזירת עונש קל יותר או חמוץ יותר מזה שגורלה הערכאה הדיונית (ראה ע"פ 6347/12 **מדינת ישראל נ' שי שרה** (ניתן ביום 13/5/2013)).

17. אין ספק כי העבירות בהן הורשע המערער הן עבירות חמורות מאוד, כאשר האירוע בכללו - אירוע שנמשך על פני יותר מיממה, והוא אירוע מתמשך שלא ניתן לומר לגבי כי מדובר בהתפרצויות כתיסים רגעית, שלא הייתה ניתנת לשליטה, ומכאן שמתחם העונש שקבע בית המשפט קמא ראוי ונכון.

בית המשפט קמא אף הילך כברת דרך לטובת המערער בכך שחרג, ובצדק לטעמי, ממתחם הענישה שקבע זאת בשים לב לכל הנסיבות המילוליות שפורטו בגין הדין.

18. אין בידי לקבל את טענת המערער כי היה מקום לקבל המלצה שירות המבחן ולהסתפק במקרה דין בענישה הכולתה של"צ וצו מבחן בלבד.

המלצת שירות המבחן כשמה כן היא - המלצה בלבד, כאשר על בית המשפט מוטלת מלאכת האיזון בין כלל שיקולי הענישה, תוך התייחסות גם לחומרת העבירות, וראה בעניין זה האמור ברע"פ 2588/16 **שלבאייה נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבז] (19.9.16):

"...לא מצאתי פגם בכך שהערכאות דלמטה לא אימצאו את המלצה שירות המבחן בעניינו של המבחן, ואסביר: تسוקיר שירות המבחן משמש כדי עזר חשוב בידי בית המשפט ומסייע לו לעמוד על נסיבותיו האישיות של הנאשם ועל סיכויו שיקומו. עם זאת, בפסקה נקבע כי تسוקיר שירות המבחן אינו מחייב את בית המשפט, אשר בוחן מגוון שיקולים רחב יותר מאשר אומלו אומלו בוחן שירות המבחן".

עוד רואו ע"פ 1170/15 **פלוני נ' מ"** ניתן ביום; רע"פ 8344/15 **מחאמיד נ' מ"** ניתן ביום. 19. בנסיבות המקרה דין: אופן ונסיבות התעללות המערער בנתנו, כאמור לעיל, התעללות הרחוקה מairoע

נקודתי שניתן אולי היה להסביר (כਮון שלא לקבל או להצדיק) במצוקה רגעית של המערער על רקע נסיבות חייו הקשות הקשורות למות רעייתו, אלא אירוע ארכור ומתמשך על פני לעלה מימה, למעשה מספר אירועים ברצף, אירועים קשים מאד, כאשר המערער לא עוצר לרגע אלא ממשך להתעלל בבטנו: הן התעללות פיזית קשה - הכאה ומונעת השינה ממנה, והן התעללות نفسית (מעבר להשלכות התעללות הפיזית) הקשורה בדברים שנאמרו, באויים, כמו גם האIOS שלא לספר בבית הספר על שארע, והכל בתקופה רגישה כל כך מבחינת הבת: פטירת אמה ממחללה קשה.

בנסיבות אלו צדק בית המשפט קמא בקביעתו כי לא נמצא לאמץ את המלצות שירות המבחן, ובחר להטיל על המערער מאסר בפועל Shirouza בעבודות שירות, כאשר בעונש זה כן חרג בית המשפט לקולא ממתחם הענישה שנקבע על ידו.

.20 יחד עם האמור לעיל ומבל' להפחית במאמם מהעבירות הקשות שבוצעו ע"י המערער בבטחו הבכורה, סבורה אני כי בשים לב לחולוף הזמן ממועד ביצוע העבירה (מעל 6 שנים), העובדה כי מאז לא חזר המערער על מעשיו או על מעשים דומים, כמו גם בהתחשב בעברו הנקי קודם לכן (פרט לעבירה הקשורה בהעסקת שב"ח), ובהתחשב בכלל הנטיות הננספות שפירת בית המשפט קמא כניבות הצדיקות סטיה לקולא ממתחם הענישה, ובכל זה מצבו המשפחת של המערער - העובדה כי הוא מכלכל 7 ילדים, אשר מנישואיו השניים יש לו 3 ילדים בגילאים צעירים מאד (בין גיל שנה ל - 6 שנים), יש להעמיד תקופת המאסר על 6 חודשים אשר ירצו בעבודות שירות.

.21 נכון קביעתי כאמור לעיל אין צורך לדון בשאלת הנוספת שהעלתה ב"כ המערער - האם רשיי היה בית המשפט קמא להטיל על המערער מאסר בן 9 חודשים Shirouza בעבודות שירות, זאת ימים ספורים טרם כניסה לתוקף של תיקון 133 שאפשר זאת, תחת הטלת עונש מאסר בן 6 חודשים Shirouza בעבודות שירות.

בקביעתו היל' בית המשפט קמא בעקבות פסיקות קודמות שנגנו כך - ראה, למשל, ת.פ (מחוז' ירושלים) 8336/4/14 מדינת ישראל נ' מחמוד אטו סנינה כב' הש' דרורי : "אני עր לך כי על פי הדיון שהיומם, תקופת מאסר בעבודות שירות הינה עד ששה חודשים בלבד. ע"פ חוק העונשין תיקון מס' 133 הוראת שעה התשע"ח-2018, החל מיום 1/4/19 ניתן לקבוע תקופת מאסר בעבודות שירות שאינה עולה על שעה וחודשים. חלק מתקופת בעבודות השירות העולה על 6 חודשים, יכול לאחר 1/4/19, ועל כן הוראות חוק זה חלות על הנאשם.." .

ואולם דומה כי הובעה דעה אחרת בבית המשפט העליון המלמדת כי הדרך הנכונה לעשות כן הייתה לדוחות את מועד הדיון לאחר כניסה תיקון לתוקף, וראה בעניין זה האמור בرع"פ 149/19 קובי פפיашוili נ' מדינת ישראל ניתן ביום 10/1/19.

כן אוסיף כי בפסקה קודמת שנגנה כך אשר צוטטה לעיל נעשה הדבר כאשר ביקש לבוא לקרأت נאשם ולהקל בעונשו, בעוד שמדובר דין דומה מניטוץ פסק הדיון כי השימוש בתיקון נעשה כדי להחמיר עמו הנאשם, שכן בית המשפט קמא הבahir כי יש לסתות מהמלצת שירות המבחן, שלא המליך על מאסר בפועל,

ובמצב דברים זה דומה כי לא ראוי היה לגזר את התקופה המקסימלית בה ניתן להמיר המאסר בעבודות שירות אליה התקיים (שכאמור טרם נכנס לתקופו במועד גזר הדין), אלא את התקופה המקסימלית שהיתה עובר לתקון - 6 חודשים.

כך או כך, ובשים לב לאמור בסעיף 20 לעיל, הדבר ממש לאינו נדרש להכרעה.

ע. חן-ברק, שופטת

הנשיא רון שפירא [אב"ד]

אני מסכימים.

אבקש להציג כי אלמלא חלוף הזמן הרב וההלייך הטיפולי הממושך שעובר המערער היה מקום לגזר עליו עונש חמור בהרבה. לעניין זה דעתך שונה מדעתו של בית משפט קמא וסביר אני כי מתחם העונש בעקבות של התעללות קשה בילדים צריך להיות במידה רחבה ובענישה מקסימלית משמעותית יותר. עם זאת, במקורה שבפנינו, איןני נדרש להרחיב בעניין מאחר וחלוף הזמן ביחס עם הלייך הטיפולי הממושך שעובר המערער מצדיקים את גזירות עונש המאסר בעבודות שירות. לעניין משך התקופה אני מסכימים גם כי בנסיבות האישיות של המערער ניתן להסתפק בעונש של שישה (6) חודשים, תוך שنبחר שיכל שהוא המערער עצור ימি התקופת המאסר שירצה, כאמור, בעבודות שירות.

אצין כי שקלתי עוד האם, בנסיבות המקירה, יש מקום להאריך את תקופת הפיקוח של שירות המבחן על המערער, כל זאת כדי להבטיח המשך ליווי וטיפול ממושך. ואולם בשים לב לחלוף הזמן וההלייך הממושך שכבר עבר המערער החלטתי, בסופו של יומם, שאין מקום להתרебב ברכיב זה של ענישה.

ר. שפירא, נשיא
[אב"ד]

השופטת בטינה טאובר

אני מסכימה ומצטרפת לחבריו למותב.

ב. טאובר, שופטת

החליט לקלל את העורו על חומרת העונש באופן חלקי, כמפורט בפסק דין של השופט ע. חן-ברק. תקופת המאסר אותה ירצה המערער תעמוד על שישה (6) חודשים. ככל שהמערער היה עצור לא יוכו ימי המעצר מתקופת ריצוי המאסר בעבודות שירות. יתר חלקו גזר הדין ישארו בעינם ללא שינוי.

מהר והקדם שנקבע לתחילת השירות חלף אלו מורים כי המערער יתייצב אצל הממונה על עבודות השירות ביום 4.8.19 עד השעה 09:00 במקדת עבודות השירות, ביום"ר עמקיים המצויה בתחום תחנת משטרת טבריה כתובת דרך הצלנות 14 טבריה. טלפונים: 04-6728405, 04-6728421, 08-9775099. הממונה על עבודות השירות ידוע לבית המשפט על קליטתו של המערער לריצוי המאסר בעבודות שירות.

אנו מבהירים לumaruer כי אם יפר את הוראות הממונה על עבודות השירות ו/או יבצע עבירה נוספת בתקופת ריצוי העונש ניתן יהיה להפקיע את עבודות השירות ולהורות על ריצוי יתרת המאסר כמאסר בפועל במתќן כליאה.

עוד אנו מבהירים, בשם לב לתקופת המבחן בה הוועד המערער, כי אם יפר את הוראות שירות המבחן ו/או יבצע עבירה נוספת כל שהיא בתקופת הפיקוח ניתן יהיה להחזיר את הדיון בעניינו לבית משפט קמא כדי שיגזור את עונשו שוב.

ניתן היום, ט"ו ט"ו תמוז תשע"ט, 18 ביולי 2019, במעמד המערער וב"כ הצדדים.

ב. טאובר, שופטת ע. חן-ברק, שופטת

**ר. שפירא, נשיא
[אב"ד]**